

Pestprotocol Stichting Katholiek Onderwijs Borsele.

 <p>DON BOSCOSCHOOL r.k. basisschool Don Bosco 's-Heerenhoek</p>	 <p>Mgr. Heyligers ROOMS KATHOLIEKE BASISCHOOL r.k. basisschool Mgr. Heyligers Kwadendamme</p>
 <p>r.k. basisschool Jan van Schengen Heinkenszand</p>	 <p>Rk basisschool Ovezande de Z andplaat r.k. basisschool De Zandplaat Ovezande</p>

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.”

1. Inleiding

Dit Pestprotocol is opgesteld voor de vier scholen van Stichting Katholiek Onderwijs Borsele (SKOB) namelijk de Don Boscoschool uit 's Heerenhoek, de Mgr. Heyligersschool uit Kwadendamme, de Jan van Schengenschool uit Heinkenszand en de Zandplaat uit Ovezande.

De grote lijn van dit rapport is voor alle vier de scholen hetzelfde. Uitwerking kan op de scholen onderling iets afwijken vanwege het feit dat men op sommige scholen meer werkt met begeleiding van weerbaarheidslessen via "Rots en Water". Ook werken we met verschillende methodes. We werken met de methode "Kinderen.... en hun sociale talenten" of met de methode van de Soumo kaarten.

Dit onderwijs protocol tegen pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. We pakken het structureel aan. Dat wil zeggen dat we enerzijds het pesten aanpakken als het zich voordoet en anderzijds een zodanige sfeer binnen de school willen creëren dat pesten zoveel mogelijk voorkomen kan worden.

Ons pestprotocol geeft aan de kinderen, de leerkrachten en de ouders duidelijkheid, over hoe gehandeld wordt, wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Het feit dat onze scholen er beleid op gemaakt hebben, geeft aan dat de scholen onderkennen dat pesten een probleem is dat niet gedoogd kan worden. Wanneer vanuit de scholen vervolgens direct wordt opgetreden wanneer er sprake is van pesten, is het voor pesters duidelijk dat wat ze doen risico met zich meebrengt.

Pesten is een probleem waarbij de totale schoolgemeenschap betrokken is. Dit betekent dat kinderen, leerkrachten en ouders betrokken worden bij de aanpak van de problematiek. Dit pestprotocol zal door MR en team ondertekend worden.

Het protocol wordt geëvalueerd in de reguliere evaluatiecyclus en zo nodig bijgesteld. Vermelding van het protocol wordt gemaakt in de schoolgids van de scholen. Het volledige pestprotocol staat ook op de website van de scholen.

We gaan op school

We houden	R	ekening met elkaar
	E	erlijk zijn
Samen spelen	S	amen delen
	P	esten doen we niet
	E	erst vragen dan lenen
	C	omplimentjes geven
Luis	T	eren naar elkaar
	V	ertel het hardop, niet fluisteren
We houden	O	ns aan afspraken
	L	ief zijn we!

met elkaar om!

De ondertekenaars van het pestprotocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen; zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en de zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen, in het bijzonder door ouders en leerkrachten. Ouders informeren de school als zij merken dat er gepest wordt in een groep. Anderzijds informeert de school (betrokken) ouders als zij merkt dat er gepest wordt.
2. Schoolcommissie en directie dienen uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten. Het pestprotocol vormt hierbij een leidraad.
3. Onze school streeft ernaar om een samenwerking, bedoeld als onder 2, ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en levend te houden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
  - Een aanpak via en het werken volgens de beschreven aanpak.
  - Het bewust maken en het bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem.
  - Een gerichte voorlichting aan alle ouders van de school.
  - Het geven van lessen gericht op het stimuleren van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
  - Het aanleggen van, voor iedere persoon aan de school verbonden, toegankelijke goede informatie over het probleem pesten, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen. Hierbij valt te denken aan informatie over extra lespakketten over pesten, websites en brochures.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Door regels en afspraken zoals in dit protocol opgesteld, kunnen kinderen en volwassenen als er zich ongewenste situaties voordoen elkaar hier op aanspreken.

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Datum:

Getekend namens:

Medezeggenschapsraad

Directie / personeel

Evaluatiedatum:

Dit pestprotocol is ook te lezen op de website van de SKOB scholen.

De directie en het personeel van de SKOB scholen verplichten zich tot het volgende;

- Hulp bieden aan het gepeste kind.
- Hulp bieden aan de pester.
- Hulp bieden aan de zwijgende middengroep.
- Hulp bieden aan de leerkracht(en) van de groep waarin het pesten aan de orde is.
- Hulp bieden aan de ouders.
- Het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem.
- Het goed voorlichten van alle betrokkenen die behoren tot de SKOB scholen.
- Controle uit oefenen t.a.v. de regels die vooraf in de klas zijn opgesteld.

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	pag.	2
2. Plagen of pesten	pag.	6
3. Hoe werken wij aan het voorkomen van pestgedrag	pag.	7
4. Welke signalen geven slachtoffers van pesten af?	pag.	9
5. Hoe te handelen als er gepest wordt	pag.	10
6. Begeleiding door leerkrachten en ouders pesters	pag.	11
7. Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen	pag.	12
8. Adviezen aan de ouders	pag.	12
9. Consequenties en (eventuele) sancties bij aanhoudend pesten	pag.	13

Bijlagen;

❖ Regels van het pestprotocol die in de klas hangen.	pag.	16
❖ Regels en afspraken op de school	pag.	17
❖ Spreuk van de maand die extra aandacht krijgt.	pag.	18
❖ Regels t.a.v. “Lieveheersbeestjes”	pag.	19
❖ “Dit kan niet” map	pag.	20

2. Plagen of pesten ?

Het verschil:

Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de één iets onaardigs, een volgende keer is het een ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit echt lang. Door elkaar te plagen leer je zelfs om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets leuk om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt hem / haar niet terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Degene die gepest wordt, wordt heel erg bang en verdrietig en voelt zich hulpeloos. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, ze lachen wanneer de pester iets gemeens doet maar durven zelf niets te doen.

Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pestkop misbruikt zijn macht.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor degene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft spelen, ziet de pester het als een lolletje.

Pesten lijkt dus op plagen maar er zijn grote verschillen.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons.

Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:

- * Leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep).
- * Leerkrachten.
- * De ouders / verzorgers (hierna genoemd: ouders).

2. Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling kunnen nemen.

3. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

3. Hoe wij werken aan het voorkomen van pestgedrag.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest - probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken. Ieder schooljaar wordt begonnen met het bespreken van de regels die we in iedere groep hanteren. Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde omgangsregels, in overleg met elkaar en de leerkracht.

Deze regels blijven het hele jaar zichtbaar in de klassen.

Dagelijks werken we met de methode Trefwoord, wekelijks met de methode 'Kinderen...en hun sociale talenten' of de Soumo kaarten.

In meerdere groepen krijgen de kinderen weerbaarheid lessen. Twee keer per jaar vullen de leerlingen een sociogram in om te kijken hoe de verhoudingen in de klas liggen en daarnaast kan de mogelijkheid bestaan om één of meerdere keren per jaar de lijsten in het van programma "Zien" (een leerlingen volgsysteem t.a.v. de sociaal-emotionele ontwikkeling – normen en waarden). Met kinderen die afwijkend scoren gaan we als leerkrachten verder aan de slag. Op deze manier wordt preventief gewerkt.

In de wekelijkse methode komen onderwerpen aan bod als:

- Aardig doen
- Een taak uitvoeren
- Een keuze maken
- Jezelf presenteren
- Samen spelen
- Veiligheid
- Omgaan met elkaar en omgaan met ruzie
- Opkomen voor jezelf
- Ervaringen delen
- Rollen in een groep
- Zelfvertrouwen
- Jezelf zijn
- Erbij horen
- Stoer
- Gehandicapt
- (Min) achten
- Respect
- Vooroordelen
- Roddelen
- Chanteren
- Eerlijkheid
- Reageren op kritiek

In de dagelijkse communicatie over en weer is het natuurlijk zo dat we steeds gericht zijn op het juist omgaan met elkaar. Kinderen spelen, leren en werken samen (groepsopdrachten, maatjeswerk, groep overschrijdende werkvormen etc.). Tijdens de dagelijkse gang van zaken is het vanzelfsprekend zo dat we steeds gericht zijn op het juist omgaan met elkaar. Kinderen spelen, leren en werken samen. Leerkrachten (en overblijfouders) voeren controle uit of men zich aan de afspraken wenst te houden.

De leerkrachten hebben een voorbeeldfunctie. De kinderen moeten bv. weten dat ze om hulp kunnen aankloppen. De leerkrachten moeten aandacht hebben voor de signalen van de kinderen. Ze

moeten een luisterend oor zijn en geen zaken afwimpelen. Ook de thuissituatie is van groot belang. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. In een klimaat waar duidelijkheid heerst t.a.v. de omgang met elkaar, waar je ruzies niet met geweld beantwoordt maar uitpraat zullen kinderen zich sneller geaccepteerd voelen. Een goed georganiseerde pleinwacht vinden wij belangrijk. Ontstaat er een peestsituatie op het speelplein dan neemt de leerkracht(en) die pleinwacht heeft gelijk maatregelen en hij stelt de groepsleerkracht(en) op de hoogte van wat er gebeurd is.

Leerkrachten proberen te voorkomen dat kinderen buiten de groep vallen door onder meer bij verschillende lessen te werken met anders samengestelde groepjes. Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Het gebruik van bijnamen.
- Een zogenaamde leuke opmerking maken.
- Iemand onterecht ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigingen uiten.
- Iemand buitensluiten.
- Iemand ongewenst opwachten of volgen.
- Iemand duwen, trekken, slaan, schoppen etc
- Bezittingen afpakken.
- Schelden.

Uitgangspunt 1:

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken.

Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan vraag je hulp aan de leerkracht.

Uitgangspunt 2:

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer en veiligheid in de groep.

Uitgangspunt 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen; school en gezin (eventueel ook(sport) verenigingen waar kinderen lid van zijn) halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen, of de school conflicten gaat oplossen die in een vereniging zijn ontstaan.

Bij problemen met pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

4. Welke signalen geven slachtoffers van pesten of pesters af?

Primaire signalen:

- Worden herhaaldelijk op nare manier gepest
- Worden uitgelachen en onvriendelijk benaderd
- Worden geschopt en geslagen en kunnen zich niet verdedigen
- Hebben ruzies waarbij ze de neiging hebben zich terug te trekken
- Hun bezittingen worden afgenomen of liggen overal verspreid
- Hebben kneuzingen, verwondingen of kapot gescheurde kleren

Secundaire signalen:

- Zijn vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en overblijven
- Worden als laatste gekozen bij team-spelletjes
- Blijven dicht bij de leerkracht staan tijdens pauzes en overblijven
- Lijken gestrest, ongelukkig en depressief
- Schoolprestaties gaan langzaam achteruit

Secundaire signalen thuis:

- Nemen geen klasgenootjes mee naar huis
- Worden niet uitgenodigd op feestjes
- Zijn bang om naar school te gaan
- Kiezen een onlogische route om naar school te fietsen
- Slapen onrustig met slechte dromen
- Vragen of stelen snoep of geld van de familie omdat ze dit af moeten geven

Secundaire signalen provocerende slachtoffers:

- Proberen terug te vechten als ze worden aangevallen of beledigd, maar meestal niet erg effectief
- Kunnen hyperactief en rusteloos zijn
- Kunnen ongeconcentreerd zijn
- Kunnen zich verdedigend gedragen en spanning creëren
- Zijn onhandig en kinderlijk en kunnen irritante gewoontes hebben
- Kunnen niet aardig gevonden worden door volwassenen
- Kunnen zelf proberen om nog zwakkere kinderen te pesten.

Kinderen die zelf pesten:

- Pesten op een nare manier... is echt geen plagerijtje meer
- Zoeken zwakkere leerlingen uit
- Dagen uit en intimideren
- Belachelijk maken (bijnamen, zogenaamd leuke opmerking)
- Duwen, slaan, trappen
- Beschadigen bezittingen van andere leerlingen
- Laten soms volgelingen het "vuile werk" doen
- Meisjes pesten vaak minder zichtbaar maar meer door bv. roddels verspreiden, papiertjes doorgeven, manipuleren, buitensluiten.

Ook andere vormen van pesten via internet (facebook, twitter) email of de mobiele telefoon heeft onze aandacht. Het digitale pesten gebeurt vaak anoniem op afstand. Wanneer we er achter komen wie zich hier mee bezig houdt wordt op zijn gedrag aangesproken. Omdat het voor een groot gedeelte buiten het gezichtsveld van de school afspeelt ligt hier voornamelijk een taak voor de ouders.

5. Begeleiding door leerkrachten en ouders.

Hoe te handelen:

Door het kind:

- Het kind dat gepest wordt, maakt de pester duidelijk dat hij / zij daar last van heeft en zegt tegen de pester dat hij / zij ermee moet ophouden. Dit kan door de op school bekende regel STOP=STOP te gebruiken (handgebaar)
- Gaat de pester toch door, dan zegt het kind dit tegen de aanwezige pleinwachten als het op het speelplein gebeurt of tegen de groepsleerkracht als het binnen de school gebeurt.
- Het kind dat gepest wordt, zegt het ook tegen zijn of haar ouders / verzorgers.
- Een kind dat ziet dat een ander kind gepest wordt, wijst dat kind op de STOP=STOP regel.
- Een kind dat ziet dat een pester niet stopt na de STOP=STOP regel, zegt dit tegen de leerkracht.

Door de leerkracht:

- De leerkracht bespreekt met zijn / haar groep de regels van het pestprotocol en hangt deze regels op een duidelijke plaats in de klas.
- Via de methode Trefwoord zal de leerkracht regelmatig het thema pesten en de mogelijke gevolgen aansnijden. Het komt ook aan bod via de methode van Kinderen.... en hun sociale talenten of de Soemo kaarten.
- De leerkracht heeft een gesprek met het kind dat gepest wordt.
- De leerkracht heeft een gesprek met de pester, waar bij de leerkracht duidelijk maakt dat het pesten niet geaccepteerd wordt en dus moet veranderen. Ook wordt gewezen op de pester(s) met leefregels die in de klas hangt/hangen en bij de leerlingen bekend is/zijn.
- De leerkracht brengt de ouders / verzorgers van de pester en de ouders / verzorgers van het gepeste kind op de hoogte van de wijze waarop hij / zij het probleem zal aanpakken en welke ouderhulp daarbij gewenst is.
- De leerkracht in wiens groep het pesten plaats vindt, brengt de directeur op de hoogte.
- De leerkracht maakt – om gedragsverandering te bewerkstelligen – gebruik van de op school aanwezige materialen en methode.
- De leerkracht geeft relevante informatie over pesters en kinderen die gepest worden door aan de desbetreffende collega.
- De leerkracht bespreekt aanhoudende pestsituatie in de teamvergadering en / of groeps- en leerlingenbespreking aan de orde.
- Is het een probleem wat niet snel ophoudt brengt de leerkracht het aan de orde in de consultatie zodat ook mensen van het RPCZ mee kunnen werken aan een zo snel mogelijke oplossing.

Door de ouders:

- Ouders die van hun kind horen dat hij / zij op school gepest wordt, vertellen dit aan de leerkracht.
- De ouders van het pestende en het gepeste kind ondersteunen de aanpak van het probleem.
- Dit geldt ook voor de ouders van een kind dat pest.
- De ouders houden hierover contact met de leerkracht tot het probleem is opgelost.

6. Hoe te handelen als er gepest wordt?

Van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij / zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
(weerbaarheidstraining)
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bv. je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders / beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Van de pestende leerling:

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken / pesten
(baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn / haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich aan de regels houdt.
- Het kind leert niet meteen kwaad te reageren, leert zich beheersen, de “stop-eerst-nadenkhouding” of een andere manier van gedrag aanleren. (stop-denk-doe)
- Zo nodig kan externe hulp ingeschakeld worden (sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts)

Van de middengroep / meelopers:

- Praten; zij moeten weten dat zij kunnen bijdragen aan het stoppen van onrecht, we laten hen daarin stelling nemen.
- Laten inzien wat het effect van hun gedrag is voor de gepeste.
- Door te werken met “Kinderen... en hun sociale talenten of de Soemo kaarten, werken we aan een klimaat waarbij kinderen het voor elkaar opnemen in plaats van de pesters hun gang te laten gaan.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste en de pester heeft.
- Belonen (schouderklopje-compliment) als kinderen opkomen voor elkaar en hun verantwoordelijkheid nemen.
- Zorgen dat er duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, dat aanvaarding van verschillen wordt aangemoedigd, dat leerlingen in hun eigenheid worden gerespecteerd.

7. Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen.

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen) goed uitkomen.

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie / pestgedrag houdt de leerkracht een gesprek met de leerling die pest. De fases van de consequenties treden in werking (zie bij consequenties)
De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en / of eventueel externe deskundigen.
Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

8. Adviezen aan de ouders.

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat of bij de sportvereniging, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) en / of met de verantwoordelijken op de sportvereniging om het probleem bespreekbaar te maken. U kunt de leerkrachten hiervan op de hoogte stellen.
- c. Pesten op school kunt u het best direct met de leerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pester(s):

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Indien de ouders (kosteloze) deskundige hulp willen, kunnen ze terecht bij het Opvoedsteunpunt te 's-Gravenpolder en Heinkenszand. Tel. 0113-249321.

9. Consequenties en (eventuele) sancties bij aanhoudend pesten.

Als een leerkracht het idee heeft dat er sprake is van (onderhuids) pesten wordt dit in de groep aan de orde gesteld.

- ❖ De leerkracht bespreekt de regels waar de leerlingen zich aan moeten houden.
- ❖ De leerkracht bespreekt wat de gevolgen kunnen zijn van aanhoudend pesten.
- ❖ De leerkracht gaat over tot het nemen van consequenties als dit geen positief resultaat oplevert.

De 4 Consequenties.

- **Verantwoordelijk denken:**

De leerling die heeft gepest wordt door de leerkracht (en / of ouder) er op gewezen na te denken over de gevolgen van zijn pestgedrag.

Hierbij wordt hij / zij op zijn verantwoordelijkheid gewezen voor het welbevinden van de gepeste leerling. Als de leerling zich hiervoor verantwoordelijk voelt zal hij zijn pestgedrag staken.

- **Verontschuldigen:**

De leerling verontschuldigt zich voor zijn pestgedrag. Hij / zij zegt in overtuiging, tegen de gepeste leerling, dat zijn gedrag hem spijt en dat hij dit in het vervolg niet meer zal doen. (Dit in het bijzijn van de leerkracht) Benoemen van hetgeen de leerling fout heeft gedaan / of wat is gebeurd is hierbij een voorwaarde. De gepeste leerling aanvaardt de verontschuldiging.

- **Herstellen: (niet alleen van spullen maar vooral ook van contact)**

De leerling doet zijn / haar best om in de toekomst weer op een vriendelijke (schappelijke) manier, als klasgenoot of als medeleerling van dezelfde school, met elkaar om te gaan.

Bij het herstellen van het contact kan de leerkracht en / of ouder het kind ondersteunen.

Mocht er in de conflictsituatie moedwillig, door de pester, schade aan kleding of spullen zijn toegebracht, dan wordt samen met de leerkracht en ouders een oplossing gezocht om deze schade te herstellen of eventueel te vergoeden.

- **Ergens niet aan mee mogen doen**

Er wordt op de SKOB scholenverschil gemaakt in "sanctie t.a.v. pesten" wat de leeftijd van de kinderen betreft t.a.v. de leerlingen. Met kleuters maakt men andere afspraken dan met een bovenbouw leerling.

Mogelijke sancties bij kinderen die regelmatig de STOP=STOP afspraak overtreden.....

Groep 1 en 2;

- Kleuterplein; op de rand van de zandbak zitten(time out) of (in overleg met de leerkracht) binnen blijven onder toezicht van een andere leerkracht.

Groep 3 tot en met 8;

Fase 1:

- Een aantal te noemen dagen in de ochtendpauze binnenblijven.

- Lukt dat niet? Ochtendpauze en voor schooltijd naar binnen (in groepslokaal); eventueel uitbreidend naar nablijven na schooltijd. (maximaal een kwartier)
- Kinderen die tijdens de les uit de les worden gestuurd, moeten zich melden bij een lid van de directie, of worden onder toezicht gesteld van een andere leerkracht. Na schooltijd nablijven kan, mits in kennisstelling van de ouder/verzorger heeft plaats gevonden. Het nablijven omvat maximaal 15 minuten.
- Op papier zetten wat verkeerd is gelopen en hoe het hersteld moet worden.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- In een andere klas plaatsen.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders waarin we overleggen en elkaar informeren. We proberen te achterhalen wat de oorzaak is van het pesten. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, Zorg Advies team, de schoolarts van de GGD, maatschappelijk werk. De school kan ook gebruik maken van een les kist van de GGD.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook (tijdelijk) plaatsen op een andere SKOB school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

Als pestgedrag van de pester niet stopt: (zie reglement schoolplan 2011-2015 t.a.v. stappenplan schorsing en verwijdering)

- de leerling wordt de toegang tot de les gedurende minimaal 2 lesuren tot maximaal 2 dagen ontzegd. Deze ontzegging vindt schriftelijk plaats en wordt door de directeur, direct aan de ouder/verzorger gezonden.
- Indien stap 1 niet tot het gewenste resultaat leidt, wordt de desbetreffende leerling minimaal 1 dag tot maximaal 5 schooldagen geschorst; ook deze schorsing wordt door de directeur, schriftelijk meegedeeld.
- Indien stap 2 niet leidt tot het gewenste resultaat, wordt de procedure tot definitieve verwijdering opgestart.
Een voorstel tot verwijdering van de school zal door de directeur aan het bevoegd gezag worden voorgelegd. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Voor verdere informatie (zie schoolplan, Wet Primair Onderwijs)

Over straffen moet een goed overleg zijn tussen leerkrachten die pleinwacht hebben, andere leerkrachten, directie en zorgleerkrachten. Pestgedrag en herhaalde waarschuwingen worden vermeld bij groepsbesprekingen en eventueel leerlingenbesprekingen.

Opgesteld maart. 2013
Door de 4 intern begeleiders van de SKOB scholen.

Bijlage 1

Regels van het pestprotocol die in de klas hangen en met de kinderen aan het begin van het schooljaar worden besproken. (Jan v. Schengen)

- Voorkom in een kringetje te gaan staan, zodat een ander er niet bij mag komen.
- Als je niet goed kunt leren is dat best vervelend. Je helpt daar waar mogelijk elkaar.
- Als iemand andere kleren aan heeft dan de meeste kinderen in de klas kan dit juist stoer zijn.
- Je hebt bewondering voor een klasgenoot die een andere sport doet dan de meeste kinderen in de klas.
- Als je een ander muziekinstrument bespeelt dan de meeste kinderen is daar niets mis mee.
- Als iemand verliefd is, hoef je hem of haar daar niet mee lastig te vallen.
- Je bent niet apart als je geen zin hebt om met “de grote groep” mee te doen.
- Iedereen ziet er anders uit dus men wordt niet op zijn of haar uiterlijk veroordeeld.
- Vraag eerst of je iets van iemand mag lenen. Je mag niet ongevraagd aan andermans spullen zitten.
- Ook met lelijke woorden, schelden, uitlachen etc. kun je iemand pijn doen.
- Je mag niet expres iemands jas of tas van de kapstok gooien.
- Je mag wel met iemand praten maar je gaat niet over iemand zitten smoezen.
- Het is goed wanneer iemand soms de leiding neemt maar je gaat niet over iemand de baas spelen.
- Als ik zie dat kinderen gepest worden doe ik niet mee maar probeer ik het te stoppen.
- Je mag niet iemand plagen of pesten als iemand duidelijk laat merken dat hij of zij dat niet wil (STOP=STOP)
- Een bril of beugel dragen kan super stoer zijn, ik ga daar niemand om uit lachen .
- Je blijft van een ander zijn fiets af en maakt niets stuk.
- Kinderen met een handicap zullen wij extra helpen.

Je helpt kinderen waarvan jij ziet dat ze door klasgenoten gepest worden, door je klasgenoten er op aan te spreken of door de juf of meester er van in kennis te stellen. Je bent dan geen verklikker maar je zorgt er voor dat een klasgenoot van je onnodig verdriet krijgt.

Bijlage 2;

Regels / afspraken voor de basisschool. (Mgr. Heyligers – Jan van Schengen)

A. Hoe gaan we met elkaar om:

- We luisteren naar elkaar, dat is een mooi gebaar.
- Ik mag je wel horen, maar je mag me niet storen (zelfstandig werken)
- Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
- Stop, denk, doe of wel, bedenk je eerst goed, voordat je wat doet.
- We zeggen geen nee maar iedereen doet mee.
- Aan pesten, schelden, schoppen, slaan wordt hier niet gedaan.
- Sneeuwballen gooien mag, van korte afstand geen ijsballen want dan doe ik mijn beklag.

B. Hoe gaan we met onze spullen om:

- We zullen goed voor alle spullen zorgen, vandaag en ook morgen.
- Leen je iets van mij. Dan vind ik dat vaak goed, maar ik vind ook dat je het vragen moet...

C. Hoe spelen we met elkaar:

- Niet fietsen op het plein ondersteboven gereden worden is niet fijn.
- Ons plein is ons speelgebied, daar spelen we veilig en ieder geniet.

Afspraken leerkrachten – leerlingen:

- Iets geleend van de leerkracht, daarna weer op de juiste plaats teruggebracht.
- We willen even zeggen, jullie springen niet over de heggen.

Regels voor het speelplein:

- Ik speel voornamelijk met klas- en leeftijdgenoten en bemoei me niet met het spel van leerlingen die een paar groepen lager zitten.
- Ik maak vooraf duidelijke afspraken bij het knikkeren en ga zeker niet alle knikkers “kwijtspelen” bij een leerling die een paar jaar jonger is!
- Loop ik iemand onderste boven dan ga ik niet door met mijn spel maar richt ik me tot het slachtoffer om te zien of ik kan helpen.
- Op het speelplein let ik op en ga ik niet bewust een ander zijn spel in de war schoppen.
- Als ik op een verkeerde manier heb gehandeld ben ik in staat om excuses aan te bieden.

Bijlage 3. de Soemo kaarten methode (Jan van Schengen)

**Spreuk van de maand waar in de klas extra aandacht aan wordt besteed;
(hangen ook in de hal op)**

Sept.

We luisteren naar elkaar
Dat is een mooi gebaar.

Okt

Binnen de school niet rennen en gillen,
't is de rust die we willen.

Nov.

Aan pesten, schelden, schoppen en slaan
Wordt hier niet gedaan!

Dec.

Stop, denk, doe,
Bedenk je goed voordat je wat doet.

Jan.

We zullen goed voor alle spullen zorgen
Vandaag en ook morgen.

Febr.

De school is geen vuilnisbelt.
Daarom bij sneeuw en regen...
Altijd je voeten vegen.

Mrt.

Tijdens de pauzes;
Niet hangen in de gangen.

Apr.

Niet fietsen op het plein,
Ondersteboven gereden worden is niet fijn.

Mei.

We zeggen geen nee...
maar iedereen doet mee.

Juni.

Jongelui help mee
Gooi rommel in bakken, dan is ieder tevree.

Juli.

Weet je dat dit echt niet kan
Maak er de laatste weken geen beestenboel van.

Regel t.a.v. handeling gericht werken :

Doe je best dan is het goed
Maakt dan niet uit welke aanpak je doet.

Bijlage 4:

Lieveheersbeestjes regels - De 'anti-pesten posters'.

(Deze worden gebruikt op bs de Zandplaat te Ovezande en de Mgr. Heyligerschool te Kwadendamme.)

Voor iedere maand in het jaar, met uitzondering van de zomermaanden, is er een poster ontwikkeld. Voor juli en augustus samen is er één poster.

Op de poster staat het lieveheersbeestje die elke maand een andere boodschap over pesten brengt. De ene keer vanuit de pester, dan weer vanuit het gepeste kind of de meeloper.

De posters zijn geschikt voor de groepen 1 t/m 8.

Er zijn in totaal 11 posters voor iedere lesruimte. Verder hangt er een poster in de grote hal en een poster in de kleuterhal. De posters zitten in 'wissellijsten'.

Iedere 1^e les 'sociaal-emotionele ontwikkeling' in de maand wordt de nieuwe poster behandeld in de verschillende groepen.

Er wordt met de leerlingen over de poster gepraat.

Samen met de kinderen komen we tot een sluitende conclusie hoe we met deze situatie op de poster om kunnen gaan, mocht dit in onze klas aan de orde zijn.

Omdat alle kinderen van heel de school deze les krijgen aangeboden en de posters door heel de school hangen, zijn de kinderen zich heel bewust van het item 'pesten'.

Bij de posters zit een docentenkalender met 'gouden richtlijnen'.

Inhoudsopgave:

Maand	Poster titel	Gezien vanuit...	Thema poster
januari	Een goed begin	Meeloper	Opkomen voor anderen
februari	Wat je pest, ben je zelf	Pester	Pesten en gepest worden
maart	Eerlijk spel	Gepeste kind	Samenspelen
april	Een bijzonder feest	Meeloper	Niet meer buitensluiten
mei	Tot tien tellen	Omgaan met frustratie	Omgaan met frustratie
juni	Smile	Gepest kind	Vrienden en uitlachen
juli	Muurtje	Pester	Onzeker zijn, vrienden maken
augustus	Muurtje	Pester	Onzeker zijn, vrienden maken
september	Rare praatjes	Meeloper	Anders zijn
oktober	Jij bent vet gaaf	Meeloper	Verdriet dat je niet ziet, stiekem pesten
november	Mijn enige wens	Gepeste kind	Hulp vragen
december	Vrolijk kerstfeest	Pester	Iedereen hoort erbij

De 'afsprakenlang'

Verder hebben we op de Zandplaat in iedere klas een 'afsprakenlang' die in het begin van het jaar met de kinderen van groep wordt samengesteld en geknutseld. Het hele jaar blijft deze afsprakenlang in de klas hangen. Het gaat om afspraken betreft het 'omgaan met elkaar'.

Bijlage 5:

DIT KAN NIET MAP.			
DATUM	PESTER	GEPESTE	TOEDRACHT

